

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางในชุมชน
พื้นที่รับผิดชอบเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย
กรณีศึกษาชุมชนซอยสรรค์สุข

จัดทำโดย จ่าสิบเอกเจษฎา วิทยาสมบูรณ์
ตำแหน่งเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สังกัดสถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์
กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๒
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๐
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

๑. หัวข้อ การช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางในชุมชนพื้นที่รับผิดชอบเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย
กรณีศึกษาชุมชนซอยสรรค์สุข

๒. ความสำคัญของการศึกษา / ที่มาของการนำเสนอ

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงที่มีความหนาแน่นของอาคารที่พักอาศัยและจำนวนประชากร มีอาคารขนาดใหญ่และชุมชนจำนวนมาก สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยด้านสาธารณภัยต่าง ๆ แก่ประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กรณีเกิดเหตุอัคคีภัย บ้านเรือนประชาชนในชุมชนแออัด กลุ่มเปราะบาง (เด็ก คนชราและผู้ป่วย) ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองและไม่สามารถนำพาตนเองไปยังสถานที่ที่ปลอดภัยได้ เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยทำให้ได้รับบาดเจ็บ สูญเสียทั้งทรัพย์สินและชีวิต แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๗๕) กรุงเทพฯมหานครแห่งเอเชีย Bangkok : Vibrant of Asia ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ ๗ ด้าน โดยยุทธศาสตร์สำคัญที่สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้เน้นย้ำนำมาประเด็นเป็นภารกิจคือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “มหานครปลอดภัย” ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑.๔ ปลอดภัยพิบัติ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในการปฏิบัติการกิจสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นองค์กรชั้นนำด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร” ได้แบ่งส่วนราชการที่รับผิดชอบด้านการปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๖ กอง (กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖) ซึ่งพื้นที่กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๒ ได้แก่ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยพระโขนง สถานีดับเพลิงและกู้ภัยทุ่งมหาเมฆ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยคลองเตย สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบรรทัดทอง สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบ่อนไก่ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยยานนาวา สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางรัก สถานีดับเพลิงและกู้ภัยสุขุมวิท และสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางนา ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ใจกลางเมือง มีความหนาแน่นของอาคารที่พักอาศัย ชุมชนต่าง ๆ มากมาย สถานีดับเพลิงและกู้ภัย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ การตรวจตราเพื่อป้องกันภัยสำรวจอาคารบ้านเรือน สถานที่ประกอบการค้า โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่จำหน่ายแก๊ส น้ำมัน เชื้อเพลิงหรือสถานที่สะสมสิ่งไวไฟอื่น ๆ และสถานที่สาธารณะในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ระวังภัย กู้ภัยช่วยชีวิตและให้บริการผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ สำรวจและจัดทำแผนที่ แหล่งน้ำ แหล่งชุมชน เส้นทางตามจุดอันตราย เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ให้การช่วยเหลืองานด้านบริการแก่ประชาชน ส่วนราชการและหน่วยงานอื่น ๆ ตามที่ร้องขอ ดูแลและรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ยานพาหนะ และทรัพย์สินของทางราชการที่ได้รับมอบหมายให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ทุกโอกาส และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๒ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลความปลอดภัยของประชาชนที่พักอาศัยในพื้นที่บางส่วนของเขตยานนาวา และเขตสาทร มีจำนวนชุมชนแออัดในพื้นที่รับผิดชอบหลายชุมชน เขตยานนาวามีชุมชนจัดตั้งจำนวน ๑๗ ชุมชน จำนวนผู้พิการ ๘๔ ราย ผู้ป่วยติดเตียง ๕๕ ราย (ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม เขตยานนาวา, ๒๕๖๕) รวมทั้งชุมชนซอยสรรค์สุข แขวงช่องนนทรี ซึ่งตั้งอยู่ในเขตยานนาวา จากการได้ออกไปสำรวจพื้นที่ในชุมชน มีกลุ่มเปราะบาง (เด็ก คนชราและคนพิการ) ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย ที่พักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้ป่วยติดเตียง ในชุมชน มีกลุ่มเปราะบางอาศัยอยู่เพียงลำพังในบางช่วงเวลา เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวมีความจำเป็นต้องออกไปทำงานเพื่อเลี้ยงดูครอบครัว เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยจำเป็นต้อง

ช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางไปยังสถานที่ปลอดภัยเป็นอันดับแรก เนื่องจากกลุ่มเปราะบางช่วยเหลือตนเองได้น้อยหรือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เลยกรณีผู้ป่วยติดเตียง จากการสำรวจสภาพชุมชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีทางเข้า - ออก ที่คับแคบ รถบรรทุกน้ำดับเพลิงขนาดใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงพื้นที่ที่เกิดเหตุเพื่อระงับเหตุได้ จำเป็นต้องใช้สายส่งน้ำดับเพลิงจำนวนหลายเส้นเพื่อให้สามารถเข้าถึงที่เกิดเหตุอัคคีภัย จึงใช้เวลาในการเข้าระงับเหตุเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อความสูญเสียที่อาจเพิ่มมากขึ้น

เพื่อให้ประชาชนในชุมชนขอยสรรรค์สุข สามารถช่วยเหลือตนเองและกลุ่มเปราะบางให้ปลอดภัยได้เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้ความรู้แก่กลุ่มเปราะบางให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ถึงวิธีการส่งสัญญาณให้ผู้อื่นทราบเพื่อช่วยเหลือตนเองเมื่อเกิดอัคคีภัย และให้ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าช่วยเหลือ อพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางไปยังสถานที่ปลอดภัยเมื่อเกิดอัคคีภัย โดยมีคู่มือการอพยพและวิธีเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางในชุมชนเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยได้ศึกษาเรียนรู้ มีแผนการอพยพและวิธีเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางและแผนผังของชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลเตรียมความพร้อมกรณีเกิดเหตุอัคคีภัย

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้กลุ่มเปราะบางในชุมชนได้ทราบถึงวิธีช่วยเหลือตนเองในเบื้องต้นเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

๓.๒ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนสามารถช่วยเหลือตนเองและกลุ่มเปราะบางให้ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยได้

๔. เป้าหมาย

๔.๑ ประชาชนกลุ่มเปราะบางในชุมชน ร้อยละ ๘๐ รู้วิธีการช่วยเหลือตนเอง และการส่งสัญญาณแจ้งตำแหน่งที่อยู่เพื่อให้มีคนมาช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย ภายในปี ๒๕๖๕

๔.๒ จัดตั้งทีมช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางในชุมชน ๑ ทีม จำนวน ๑๐ คน ภายในปี ๒๕๖๕

๕. แนวคิด / หลักการที่ใช้ในการศึกษา

๕.๑ หลักแนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์โดยการนำหลัก SWOT Analysis ที่ถูกสร้างโดย อัลเบิร์ต ฮัมฟรี ในปี ๑๙๖๐-๑๙๗๐ โดยเป้าหมายดั้งเดิมของการวิเคราะห์คือการตอบว่า 'ทำไมการวางแผนในธุรกิจบางบริษัทถึงล้มเหลว' ในตอนแรกเครื่องมือนี้มีชื่อว่า SOFT Analysis และได้ถูกเปลี่ยนมาเป็น SWOT ในภายหลัง นำมาประยุกต์ใช้โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่มีผลต่อความปลอดภัยจากการเกิดเหตุอัคคีภัยของกลุ่มเปราะบางชุมชนขอยสรรรค์สุข

การวิเคราะห์ SWOT คือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ประกอบด้วย การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อมอย่างชัดเจนและวิเคราะห์ โอกาส - อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กรทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อองค์กร ทั้งจุดแข็งจุดอ่อนและความสามารถด้านต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินการตามที่ต้องนำเข้าไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์หรือในด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสมต่อไป

องค์ประกอบของทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ ดังนี้

๑. S มาจาก Strength หมายถึง จุดแข็งหรือจุดเด่นหรือข้อได้เปรียบ เป็นข้อที่ดีที่เกิดจาก สภาพแวดล้อมภายในองค์กรหรือหน่วยงาน เช่น จุดแข็งด้านการเงิน ด้านการผลิต ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านการดำเนินงาน โดยหน่วยงานจะใช้จุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดหรือการดำเนินการ

๒. W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในขององค์กร ซึ่งองค์กรหรือหน่วยงานต้องหาวิธีในการแก้ไขปัญหาที่ตามสถานการณ์ภายในขององค์กรหรือหน่วยงานที่เป็นไป

๓. O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาสการที่สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรหรือ หน่วยงานที่เอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานองค์กรหรือหน่วยงาน แต่โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน ซึ่งพนักงานที่ทำหน้าที่ในการดำเนินกลยุทธ์ขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ จะต้องแสวงหาโอกาสอยู่เสมอและใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้น

๔. T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ข้อจำกัด ซึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก บางครั้งการจำแนกโอกาสและอุปสรรคเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะทั้งสองสิ่งนี้สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามสถานการณ์ ที่เคยเป็นโอกาสกลับกลายเป็นอุปสรรคได้

วิเคราะห์ SWOT Analysis ของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๒ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร

สภาพแวดล้อมภายใน

๑. จุดแข็ง (Strength)

๑.๑ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๒ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่หลักในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จากสาธารณภัยต่าง ๆ

๑.๒ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีเจ้าหน้าที่ที่มีความความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ สามารถให้ความรู้และวิธีการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มประเภอบางให้แก่ประชาชนได้

๑.๓ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีรถบรรทุกน้ำดับเพลิงและรถกู้ภัยตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นเครื่องมือระงับเหตุสาธารณภัยอย่างเพียงพอเพื่อระงับเหตุอัคคีภัยในชุมชน

๑.๔ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีระบบสื่อสารที่อำนวยความสะดวกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

๑.๕ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีการฝึกทบทวนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่เจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ

๑.๖ เจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีระบบฐานข้อมูลแผนที่ แสดงที่ตั้งชุมชนต่าง ๆ ตำแหน่งที่ตั้งประปาหัวแดงในพื้นที่รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความชำนาญในเส้นทางที่ใช้เพื่อระงับเหตุ

๒. จุดอ่อน (Weakness)

๒.๑ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอที่จะดูแลความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างทั่วถึง

๒.๒ รถบรรทุกน้ำดับเพลิงและรถกู้ภัยตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ของสถานีดับเพลิง และกู้ภัยถนนจันทน์ มีการชำรุดบ่อยครั้งเนื่องจากใช้งานมาเป็นระยะเวลาานาน

๒.๓ ระบบการสื่อสารที่ใช้ปฏิบัติงานของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีข้อจำกัดในการใช้งาน เช่น ระบบวิทยุสื่อสารมีสัญญาณต่ำไม่ชัดเจนเมื่อเข้าในอาคาร ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

๒.๔ เจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ บางส่วนยังไม่มี ความชำนาญในเส้นทาง ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ต่าง ๆ และชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ เมื่อเกิดเหตุทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดลง

๒.๕ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีห้องพักอาศัยไม่เพียงพอกับจำนวนเจ้าหน้าที่ ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดลง เนื่องจากเจ้าหน้าที่บางส่วนต้องเช่าห้องพักอาศัยที่อยู่ห่างไกลกับที่ตั้งของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์

สภาพแวดล้อมภายนอก

๑. โอกาส (Opportunity)

๑.๑ รัฐบาลให้ความสำคัญกับภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและผลักดันการจัดการสาธารณภัยไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๒ ผู้บริหารกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๗๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “มหานครปลอดภัย” ประเด็นยุทธศาสตร์ มิติที่ ๑.๔ ปลอดภัยพิบัติ

๑.๓ มีหน่วยงานราชการภายนอกกรุงเทพมหานคร ภาคเอกชน หน่วยงานอาสาสมัครต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับงานด้านสาธารณภัย สนับสนุนอุปกรณ์และเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยและสาธารณภัยต่าง ๆ

๑.๔ มีระบบการสื่อสาร/เครือข่ายที่มีความทันสมัย และมีภาคีเครือข่ายที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีที่สามารถสนับสนุนงานด้านสาธารณภัย

๒. อุปสรรค (Threat)

๒.๑ ประชาชนในชุมชนพื้นที่รับผิดชอบยังขาดความรู้และทักษะด้านการช่วยเหลืออพยพและวิธีเคลื่อนย้ายผู้ได้รับบาดเจ็บและกลุ่มเปราะบางไปยังสถานที่ปลอดภัย

๒.๒ ประชาชนในชุมชนพื้นที่รับผิดชอบยังขาดความสนใจและตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัย

๒.๓ สภาพที่อยู่อาศัยภายในชุมชนมีความแออัด โครงสร้างที่อยู่อาศัยเป็นเชื้อเพลิงได้อย่างดี ทำให้เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยจึงมีความรุนแรงและสร้างความสูญเสียได้มาก

๒.๔ เส้นทางเข้า - ออก ในชุมชนมีความคับแคบ เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยรถบรรทุกน้ำดับเพลิง ไม่สามารถเข้าถึงพื้นที่เกิดได้ ส่งผลให้การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยและระงับเหตุอัคคีภัยล่าช้าสร้างความสูญเสียมากขึ้น

๒.๕ ขาดการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย ส่งผลให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานลดลง

๒.๖ ปัญหาโรคระบาด covid-๑๙ ส่งผลกระทบต่อประชาชนและเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานทั้งด้านการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชน การเข้าระงับเหตุและดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

จากการวิเคราะห์ SWOT Analysis ของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ นำเสนอสร้างเป็นรูปแบบตาราง ดังนี้

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>๑. สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีหน้าที่หลักในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จากสาธารณภัยต่าง ๆ</p> <p>๒. สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ สามารถให้ความรู้และวิธีการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางให้แก่ประชาชนได้</p> <p>๓. สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีรถบรรทุกน้ำดับเพลิงและรถกู้ภัย ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นเครื่องมือระงับเหตุสาธารณภัยอย่างเพียงพอเพื่อระงับเหตุอัคคีภัยในชุมชน</p> <p>๔. สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีระบบสื่อสารที่อำนวยความสะดวกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน</p> <p>๕. สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีการฝึกทบทวนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่เจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>๖. เจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีระบบฐานข้อมูลแผนที่ แสดงที่ตั้งชุมชนต่าง ๆ ตำแหน่งที่ตั้งประปาหัวแดงในพื้นที่รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความชำนาญในเส้นทางที่ใช้เพื่อระงับเหตุ</p>	<p>๑. สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอที่จะดูแลความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างทั่วถึง</p> <p>๒. รถบรรทุกน้ำดับเพลิงและรถกู้ภัย ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีการชำรุดบ่อยครั้ง เนื่องจากใช้งานมาเป็นระยะเวลาานาน</p> <p>๓. ระบบการสื่อสารที่ใช้ปฏิบัติงานของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีข้อจำกัดในการใช้งาน เช่น ระบบวิทยุสื่อสารมีสัญญาณต่ำไม่ชัดเจนเมื่อเข้าในอาคาร ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน</p> <p>๔. เจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ บางส่วนยังไม่มี ความชำนาญในเส้นทาง ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ต่าง ๆ และชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ เมื่อเกิดเหตุทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดลง</p> <p>๕. สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ มีห้องพักอาศัยไม่เพียงพอกับจำนวนเจ้าหน้าที่ ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงาน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดลง เนื่องจากเจ้าหน้าที่บางส่วนต้องเช่าห้องพักอาศัยที่อยู่ห่างไกลกับที่ตั้งของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์</p>

ปัจจัยภายนอก	
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
<p>๑. รัฐบาลให้ความสำคัญกับภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและผลักดันการ จัดการสาธารณภัยไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <p>๒. ผู้บริหารกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๗๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ “มหานครปลอดภัย” ประเด็นยุทธศาสตร์ มิติที่ ๑.๔ ปลอดภัยพิบัติ</p> <p>๓. มีหน่วยงานราชการภายนอกกรุงเทพมหานคร ภาคเอกชน หน่วยงานอาสาสมัครต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับงานด้านสาธารณภัย สนับสนุนอุปกรณ์และเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยและสาธารณภัยต่าง ๆ</p> <p>๔. มีระบบการสื่อสาร/เครือข่ายที่มีความทันสมัย และมีภาคีเครือข่ายที่มีความเชี่ยวชาญทางด้าน เทคโนโลยีที่สามารถสนับสนุนงานด้านสาธารณภัย</p>	<p>๑. ประชาชนในชุมชนพื้นที่รับผิดชอบยังขาดความรู้และทักษะด้านการช่วยเหลืออพยพและวิธีเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางไปยังสถานที่ปลอดภัย</p> <p>๒. ประชาชนในชุมชนพื้นที่รับผิดชอบยังขาดความสนใจและตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัย</p> <p>๓. สภาพที่อยู่อาศัยภายในชุมชนมีความแออัด โครงสร้างที่อยู่อาศัยเป็นเชื้อเพลิงได้ อดี เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยจึงมีความรุนแรง และสร้างความสูญเสียได้มาก</p> <p>๔. เส้นทางเข้า - ออก ในชุมชนมีความคับแคบ รถบรรทุกน้ำดับเพลิง ไม่สามารถเข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุได้ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยและระงับเหตุอัคคีภัยล่าช้า สร้างความสูญเสียมากขึ้น</p> <p>๕. ขาดการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย ส่งผลให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานลดลง</p> <p>๖. ปัญหาโรคระบาด covid-๑๙ ส่งผลกระทบต่อการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชน การเข้าระงับเหตุและดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย</p>

๕.๒ แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเปราะบาง

๑. กลุ่มเปราะบางคือ ผู้ที่มีความจำเป็นต้องพึ่งพิงผู้อื่น ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ หรือตัดสินใจด้วยตนเองได้ เป็นกลุ่มที่ถูกเอารัดเอาเปรียบได้ง่าย ผู้ที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาล เด็กทารก ผู้ที่มีความพิการทางสมอง ผู้ป่วยวิกฤต ผู้ป่วยทางจิต หญิงตั้งครรภ์ ผู้ด้อยโอกาสนักโทษ ทหารเกณฑ์ แรงงานต่างด้าว กลุ่มเปราะบางแบ่งได้ ๓ กลุ่ม คือ

๑.๑ กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงกว่าคนทั่วไป ได้แก่ หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก ผู้ป่วยมะเร็ง

๑.๒ กลุ่มทุพพลภาพ ได้แก่ ผู้พิการ กลุ่มผู้ที่ไม่สามารถตัดสินใจได้เอง (ผู้ป่วยเด็ก ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ป่วยสมองเสื่อม)

๑.๓ กลุ่มผู้ที่ไม่มียี่สิบสองในการตัดสินใจ ได้แก่ นักโทษ ทหารเกณฑ์ อาชีพ ผิดกฎหมาย โสเภณี ผู้ติดสารเสพติด แรงงานต่างด้าวเข้าประเทศผิดกฎหมาย (จรรยาบรรณ ศรีสวัสดิ์, ๒๕๕๖)

๒. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือ พม. เป็นหน่วยงานภาคสังคมในการทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม สร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัวและสังคมและชุมชน ในรายงานวิจัย การประเมินความเสี่ยงและความเปราะบางทางสังคม: การวัดภาวะความยากไร้และความเปราะบาง สู่แนวทางนำไปปฏิบัติได้ในประเทศไทย โดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย เสนอต่อกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กล่าวถึงนิยามความเปราะบางว่า “ความเปราะบาง (vulnerability) เป็นสถานการณ์ที่บุคคลไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ เนื่องจากไม่ได้เตรียมการจัดการหรือไม่สามารถเตรียมการจัดการกับความเสี่ยงไว้อย่างเพียงพอ” (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ๒๕๔๙) คนที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือสามารถจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ถือเป็นบุคคลเปราะบาง

๓. ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ กล่าวถึง กลุ่มคนที่อยู่ในสถานะเปราะบาง “หมายความว่า กลุ่มคนที่มีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับความเจ็บป่วยหรือได้รับอันตรายทางสุขภาพทางด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางกาย จิต ปัญญา หรือ สังคม ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้จัดการกับความเสียดังกล่าวได้ไม่ดี หรือไม่สามารจัดการกับความเสียดังกล่าวหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เข้ามามีผลกระทบต่อสุขภาพของพวกเขาได้” (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, ๒๕๕๙)

๖. แนวทางดำเนินการ/ระยะเวลา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เพื่อให้กลุ่มเปราะบางได้รับความปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย ผู้ดำเนินการจึงมีความจำเป็นที่จะต้องประสานข้อมูลต่าง ๆ ทั้งข้อมูลทางกายภาพและข้อมูลของกลุ่มเปราะบาง กับผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชน เพื่อชี้แจงถึงเหตุผลความสำคัญในการดำเนินการ และขั้นตอนวิธีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้กลุ่มเปราะบางในชุมชนปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๖.๑ ขั้นตอนเตรียมการ

๑. ประสานงานกับผู้นำชุมชนและคณะทำงานในชุมชน รวบรวมข้อมูลชุมชน ประกอบด้วยตำแหน่งที่ตั้งบ้านเรือน สิ่งปลูกสร้าง ตำแหน่งที่พักอาศัยของกลุ่มเปราะบาง เส้นทาง เข้า-ออก แหล่งน้ำธรรมชาติ ตำแหน่งประปาหัวแดง จุดติดตั้งถังดับเพลิง ที่ตั้งเครื่องสูบน้ำดับเพลิงชนิดหาลาม อุปกรณ์กล่องปฐมพยาบาล อุปกรณ์ที่ใช้ในการเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบาง โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ สร้างแผนผังของชุมชนขอยสรสรรค์สุข

๒. ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการร่วมกันในการจัดทำแผนการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางในชุมชนไปยังสถานที่ปลอดภัยเมื่อเกิดอัคคีภัย เช่น สำนักงานเขต เจ้าของที่ดิน สถานีตำรวจท้องที่ องค์กรการกุศล อาสาสมัคร และนักการเมืองในพื้นที่

๖.๒ ขั้นตอนดำเนินการ

๑. อบรมให้ความรู้การอพยพและวิธีเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางแก่ประชาชนในชุมชน และวิธีการช่วยเหลือตนเองเบื้องต้นของกลุ่มเปราะบาง วิธีส่งสัญญาณบอกแก่ประชาชนในชุมชนเพื่อ

เข้าดำเนินการช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย โดยเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์ แบ่งเป็น
ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ คือ

ภาคทฤษฎี

โดยการอบรมให้ความรู้ด้วยวิธีการบรรยาย และสื่อการสอน ให้แก่กลุ่มเปราะบางและ
ประชาชนในชุมชน ดังนี้

๑. ศึกษาข้อมูลประเภทของกลุ่มเปราะบาง (เด็ก คนชรา หญิงตั้งครรภ์ผู้พิการและ
ผู้ป่วยติดเตียง) ที่มีในชุมชน ตำแหน่งที่อยู่อาศัยของกลุ่มเปราะบาง โดยใช้ธงสีต่าง ๆ จำแนกสีตาม
ประเภทของกลุ่มเปราะบางนำไปปักไว้บริเวณหน้าบ้านของกลุ่มเปราะบาง และจัดทำแผนผังของชุมชน
แสดงข้อมูลดังกล่าวเพื่อศึกษา

๒. ศึกษาแผนผังของชุมชนที่แสดงข้อมูลเส้นทางที่จะอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่ม
เปราะบางไปยังสถานที่ปลอดภัย ตำแหน่งสถานที่ปลอดภัย ตลอดจนตำแหน่งที่ตั้งอุปกรณ์ช่วย
เคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบาง (พิการและผู้ป่วยติดเตียง)

๓. วิเคราะห์สัญญาณแจ้งเหตุแก่ประชาชนในชุมชนและกลุ่มเปราะบางเพื่อรับทราบเมื่อ
เกิดเหตุอัคคีภัย (สัญญาณเสียงและสัญญาณแสงไฟ)

๔. วิธีการเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางแบบไม่ใช้อุปกรณ์ (โดยคน ๑ - ๓ คน)

๕. วิธีการเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางแบบใช้อุปกรณ์ (แปรสนามหรืออุปกรณ์ดัดแปลง)

๖. กำหนดหน้าที่รับผิดชอบของทีมช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง ให้คนในทีมทราบว่า
ตนเองจะต้องเข้าช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางคนไหน เพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติและความรวดเร็ว

๗. การรายงานข้อมูลกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการช่วยเหลือแก่ผู้นำชุมชนหรือบุคคลที่
ได้รับมอบหน้าที่

ภาคปฏิบัติ

การฝึกปฏิบัติวิธีการเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบาง โดยการฝึกปฏิบัติจริงและฝึกปฏิบัติ
ร่วมกันตามข้อมูลวิธีการที่ได้เรียนรู้มาจากภาคทฤษฎี จำแนกตามการช่วยโดยไม่ใช้อุปกรณ์และการใช้
อุปกรณ์เข้าช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง ดังนี้

การช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางโดยไม่ใช้อุปกรณ์

๑. ผู้ช่วยเหลือ ๑ คน

คือการเข้าช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางที่ไม่สามารถนำพาตนเองไปยังสถานที่ปลอดภัยได้
เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย โดยมีผู้ช่วยเหลือเพียงคนเดียว มีท่าปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ ท่าประคองเดิน เหมาะสำหรับกลุ่มเปราะบางที่บาดเจ็บขาข้างใดข้างหนึ่ง

๑.๒ การอุ้ม เหมาะสำหรับกลุ่มเปราะบางกลุ่มเด็กเล็ก หรือผู้ใหญ่ที่มีน้ำหนักตัว

น้อย

๑.๓ การแบก เหมาะสำหรับกลุ่มเปราะบางผู้ใหญ่ที่มีน้ำหนักตัวไม่มากเกินไป ที่ผู้
เข้าช่วยเหลือสามารถรับน้ำหนักได้

๑.๔ การอุ้มพาดบ่า เหมาะสำหรับกลุ่มเปราะบางผู้ใหญ่ที่มีน้ำหนักตัวไม่มากเกินไป
ที่ผู้เข้าช่วยเหลือสามารถรับน้ำหนักได้

๑.๕ การลาก เหมาะสำหรับใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

๒. ผู้ช่วยเหลือ ๒ คน

คือการเข้าช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางที่ไม่สามารถนำพาตนเองไปยังสถานที่ปลอดภัยได้ เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย โดยใช้ผู้ช่วยเหลือ ๒ คน มีท่าปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ การอุ้มหน้า – หลัง เหมาะสำหรับกลุ่มเปราะบางที่มีน้ำหนักตัวมาก

๒.๒ การทำเปลมือประสานกัน เหมาะสำหรับกลุ่มเปราะบางที่มีน้ำหนักตัวมาก

๓. ผู้ช่วยเหลือ ๓ คน

คือการเข้าช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางที่ไม่สามารถนำพาตนเองไปยังสถานที่ปลอดภัยได้ เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย โดยใช้ผู้ช่วยเหลือ ๓ คน มีท่าปฏิบัติ ดังนี้

๓.๑ การอุ้มแบบ ๓ คน สลับกัน เหมาะสำหรับกลุ่มเปราะบางที่มีน้ำหนักตัวมาก

๓.๒ การอุ้มแบบ ๓ คน เรียงกัน เหมาะสำหรับกลุ่มเปราะบางที่บาดเจ็บบริเวณ

กระดูกสันหลัง

การช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางโดยใช้อุปกรณ์

๑. ผู้ช่วยเหลือ ๑ คน

คือการเข้าช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางที่ไม่สามารถนำพาตนเองไปยังสถานที่ปลอดภัยได้ เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย โดยมีผู้ช่วยเหลือเพียงคนเดียวพร้อมอุปกรณ์ช่วยเหลือ มีท่าปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ การลากโดยใช้ผ้าห่ม เหมาะสำหรับใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

๑.๒ การลากโดยใช้ผ้าหรือเชือกคล้องใต้รักแร้ โดยให้บริเวณกลางผ้าหรือเชือกคาดอยู่ที่หน้าอก เหมาะสำหรับใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

๒. ผู้ช่วยเหลือ ๒ คน

คือการเข้าช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางที่ไม่สามารถนำพาตนเองไปยังสถานที่ปลอดภัยได้ เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย โดยมีผู้ช่วยเหลือ ๒ คน พร้อมอุปกรณ์ช่วยเหลือ ดังนี้

๒.๑ การใช้เก้าอี้ การปฏิบัติเหมือนท่าอุ้มหน้า - หลัง แต่มีอุปกรณ์คือเก้าอี้เข้ามา

ช่วย

๒.๒ อุปกรณ์แสงเครื่องทำเป็นเปลสนาม (ไม้และผ้าห่ม)

๒.๓ เปลสนาม

ให้ประชาชนผู้เข้ารับการฝึกทำการฝึกจนเข้าใจวิธีการเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบาง และสามารถเลือกใช้วิธีการเคลื่อนย้ายกับกลุ่มเปราะบางไปยังสถานที่ปลอดภัยได้อย่างปลอดภัยตามสถานการณ์จริงเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

๒. จัดทำแผนเผชิญเหตุการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย ของชุมชน โดยประสานกับผู้นำชุมชนเพื่อกำหนดสถานที่ จุดเกิดเหตุ เส้นทางที่ใช้อพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบาง ไปยังสถานที่ปลอดภัย โดยกำหนดหน้าที่ของทีมช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและวิธีการปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับซักซ้อมแผน

๓. ดำเนินการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุตามรายละเอียดของแผนที่วางไว้

๖.๓ การประเมินผล

๑. ประเมินผลการฝึกซ้อมตามแผนเผชิญเหตุ แนะนำ เสนอแนะ ปรับปรุงการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. จัดทำคู่มือการอพยพและวิธีเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางไปยังสถานที่ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยให้แก่ชุมชน เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลศึกษา โดยจัดทำเป็นเอกสารหรือข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์

๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยให้แก่ชุมชนเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลศึกษา ฝึกทบทวน โดยจัดทำเป็นเอกสารหรือข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์

๔. รวบรวม ปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ข้อมูลกลุ่มเปราะบาง ข้อมูลทีมช่วยเหลือ ตำแหน่งที่พักอาศัย เส้นทางเข้า - ออก จุดสถานที่ที่ปลอดภัย เพื่อจัดทำแผนผังและแผนการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางไปยังสถานที่ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยของชุมชนให้เป็นปัจจุบันทุก ๆ ๖ เดือน

๖.๔ ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึง วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

ขั้นตอนดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน)		
	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
๑. แต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินโครงการฯ	↔		
๒. ประสานงานกับผู้นำชุมชนเพื่อหาข้อมูลทางกายภาพของชุมชน (ที่ตั้งอาคารบ้านเรือน เส้นทาง เข้า - ออก อุปกรณ์สำหรับช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง)เพื่อทำแผนผังชุมชน	↔		
๓. ประสานงานข้อมูลกับผู้นำชุมชนและหน่วยงานราชการเพื่อสำรวจข้อมูลกลุ่มเปราะบางที่มีในชุมชน ตลอดจนตำแหน่งที่พักอาศัย	↔		
๔. จัดประชุมแจ้งวัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนวิธีดำเนินการ ตลอดจนวันและเวลาดำเนินการแก่ผู้นำและคณะกรรมการชุมชน		↔	
๕. ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้และวิธีการอพยพและวิธีเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบาง ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ		↔	
๖. จัดประชุมกำหนดแผนเผชิญเหตุการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางเมื่อเกิดอัคคีภัยในชุมชน และกำหนดวันซ้อมแผนเผชิญเหตุ โดยวิธีจำลองสถานการณ์ และกำหนดหน้าที่ของทีมช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางในชุมชน		↔	
๗. ซักซ้อมปฏิบัติจริงตามแผนเผชิญเหตุที่ได้กำหนดไว้ และประเมินผลจากการซ้อม		↔	
๘. จัดทำคู่มือการอพยพและวิธีเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางให้ปลอดภัย เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยให้แก่ชุมชน			↔
๙. จัดทำแผนผังและแผนเผชิญเหตุการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบาง เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยให้แก่ชุมชน			↔

๖.๕ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑. ผู้บังคับบัญชา สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๒. หน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง
๓. เจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยถนนจันทน์
๔. ผู้นำชุมชน กลุ่มเปราะบาง และประชาชนในพื้นที่ชุมชนซอยสรรค์สุข

๗. ประโยชน์จากการศึกษา

๗.๑ กลุ่มเปราะบางในชุมชนซอยสรรค์สุขมีความรู้วิธีช่วยเหลือตนเองในเบื้องต้นเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

๗.๒ ประชาชนในชุมชนซอยสรรค์สุข สามารถช่วยเหลือตนเองและกลุ่มเปราะบางในชุมชน ให้ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยได้

๘. งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณ

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ระดับผลผลิต (OUTPUT)

๑. กลุ่มเปราะบางในชุมชน ร้อยละ ๖๐ รู้วิธีการช่วยเหลือตนเองและส่งสัญญาณแจ้งตำแหน่งเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

๒. มีทีมช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง ๑ ทีม จำนวน ๑๐ คน

ระดับผลลัพธ์ (OUTCOME)

๑. กลุ่มเปราะบางในชุมชนรู้วิธีการช่วยเหลือตนเองในเบื้องต้นเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย วิธีการส่งสัญญาณแจ้งทีมช่วยเหลือให้ทราบเพื่อเข้าช่วยเหลือและวิธีการอพยพไปยังสถานที่ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

๒. กลุ่มเปราะบางได้รับการช่วยเหลือให้ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

๓. ประชาชนในชุมชนมีความพึงพอใจในแผนการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางให้ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย ที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน ร้อยละ ๘๐

๙.๒ วิธีการ / เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและการประเมินผล (สำเร็จ)

วิธีการประเมิน

๑. ประเมินจากจำนวนกลุ่มเปราะบางและประชาชนในชุมชนผู้เข้ารับการอบรมการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางให้ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

๒. ประเมินจากการทดสอบความรู้ วิธีการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบาง ก่อน - หลัง การฝึกอบรม (Pretest-Posttest)

๓. ประเมินจากเวลาที่ใช้ในอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางไปยังสถานที่ปลอดภัย

๔. ประเมินจากการสำรวจข้อมูลการบาดเจ็บของกลุ่มเปราะบางภายหลังการฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางให้ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

๕. ประเมินจากความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน ในด้านการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางให้ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและการประเมินผล (สำเร็จ)

๑. แบบทดสอบความรู้กลุ่มเปราะบางและประชาชน ก่อน-หลัง การฝึกอบรม (Pretest-Posttest)

๒. ทดสอบการปฏิบัติวิธีการเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางของประชาชนและทีมช่วยเหลือ

๓. การจัดทำแผนการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางให้ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุ
อัคคีภัย

๔. รายงานสำรวจข้อมูลการบาดเจ็บและเสียชีวิตของกลุ่มเปราะบางเมื่อเกิดเหตุ
อัคคีภัย

๕. แบบประเมินความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางให้ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยในชุมชนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๒. ควรจัดทำแผนผังชุมชนและแผนเผชิญเหตุอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางให้ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยของชุมชน ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๓. สร้างภาคีเครือข่ายเพิ่มเติม เข้ามามีส่วนร่วมในการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางให้ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย เช่นอาสาสมัครและกลุ่มผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้าง

๔. นำเทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์ส่งสัญญาณและแจ้งเตือนแก่กลุ่มเปราะบางที่สะดวกและทันสมัยมากขึ้นมาใช้งาน เช่น ระบบ GPS อุปกรณ์ตรวจจับความร้อนและส่งสัญญาณแจ้งเตือนทีมช่วยเหลือและเจ้าหน้าที่ดับเพลิง

๕. นำแนวทางการฝึกอบรมการอพยพและเคลื่อนย้ายกลุ่มเปราะบางให้ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยในชุมชน ไปปรับใช้กับชุมชนอื่น ๆ ให้ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานคร